Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ympäristövaliokunta 7.2.2018 / HE 184/2017 vp

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO; HE 184/2017 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ERÄIDEN POLTTOAINEIDEN ELINKAARENAIKAISTEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ JA BIOPOLTTOAINEISTA JA BIONESTEISTÄ ANNETUN LAIN 2 §:N MUUTTAMISESTA

Ympäristövaliokunta on pyytänyt 23.1.2018 työ- ja elinkeinoministeriöltä (jatkossa TEM) lausuntoa hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä ja biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksellä pantaisiin täytäntöön polttoaineiden laadusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja seurantaa koskevat säännökset sekä laskentamenetelmistä ja raportointivaatimuksista annetun neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 säännökset.

Lausuntonaan hallituksen esitykseen TEM toteaa seuraavaa:

TEM pitää liikenteen päästöjen vähentämistä erittäin tärkeänä tavoitteena. Hallituksen esityksen tavoitteena on vähentää polttoaineiden energiayksikköä kohti laskettuja, elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä vähintään kuudella prosentilla vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2010.

Esitetyn lain mukaan polttoaineiden toimittajat voivat luovuttaa kulutukseen kestävyyskriteerit täyttäviä biopolttoaineita, luovuttaa kulutukseen alhaisen kasvihuonekaasuintensiteetin omaavia polttoaineita (esim. nestekaasua, paineistettua maakaasua tai tiivistettyä vetyä), toimittaa sähköä sähköajoneuvoihin tai vähentää öljyntuotannon alkuvaiheen päästöjä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisvelvoitteensa saavuttamiseksi.

TEM korostaa, että Suomessa on jo nyt käytössä biopolttoaineiden jakeluvelvoite, jolla velvoitetaan polttoaineiden jakelijoita toimittamaan biopolttoaineita kulutukseen. Jakeluvelvoite nousee tasaisesti vuoteen 2020, jolloin biopolttoaineiden osuuden tulee olla 20 % kulutukseen toimitetusta polttoaineesta. Jakeluvelvoitelaissa (laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä 446/2007, muutettu lailla 387/2017) säädetyistä raaka-aineista valmistetut biopolttoaineet voidaan laskea velvoitteen täyttämiseen kaksin-

kertaisena. TEMin käsityksen mukaan jo tämän jakeluvelvoitteen noudattaminen riittää käytännössä siihen, että jakelija pääse esitettyyn 6 prosentin kasvihuonekaasupäästöjen vähenemään. Näin ollen nyt esitetyn lain vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin jäävät vähäisiksi.

TEM pitää hyvänä sitä, että päästöjen vähentämisvelvoite kohdistetaan isoihin toimijoihin, jotka luovuttavat kulutukseen kalenterivuoden aikana yli miljoona litraa nestemäisiä polttoaineita tai energiasisällöltään vastaavan määrän kaasumaisia polttoaineita. Rajauksella ei ole päästöjen vähentämisen kannalta suurta merkitystä, sillä vähenemävelvoitteen ulkopuolisten toimijoiden osuus kaikista kulutukseen luovutetuista polttoaineista olisi arviolta ainoastaan noin yksi prosentti.

Lakiehdotuksen ei myöskään arvioida aiheuttavan yrityksille merkittäviä tuotteiden valmistuksesta tai hankinnasta aiheutuvia lisäkustannuksia, kun otetaan huomioon voimassa olevat jakeluvelvoitelain ja kestävyyslain edellyttämät toimet, mukaan lukien raportointivaatimukset viranomaisille.

TEMin hallinnonalaan kuuluvalle Energiavirastolle ehdotetaan hallituksen esityksessä uusia tehtäviä. Ehdotetut tehtävät sopivat Energiavirastolle, jolla on entuudestaan biopolttoaineisiin liittyviä viranomaistehtäviä. Ympäristöministeriön 25.7.2017 pyytämän lakiluonnoksen lausuntovaiheen jälkeen hallituksen esitykseen on kirjattu tarkemmin Energiavirastolle suunniteltuja tehtäviä ja työmäärän arviointia. TEM pitää lisäyksiä hyvänä. TEM haluaa kuitenkin korostaa sitä, että on tärkeää arvioida millaisia resursseja tarvitaan toimeenpanovaiheen jälkeen Energiavirastolle suunniteltujen viranomaistehtävien hoitoon, jotta lain noudattamisen valvonta ja laissa säädettäväksi esitetyt tehtävät tulevat hoidetuksi asianmukaisesti. Nyt lain toimeenpanovaiheessa ympäristöministeriö on varautunut tukemaan Energiavirastoa erillisrahoituksella vuoden 2018 osalta.

Muutoin TEM pitää hallituksen esitystä perusteltuna, selkeänä ja yhtyy siinä esitettyihin näkemyksiin.

Harri Haavisto
Erityisasiantuntija